

Zhromaždenie za ústavnú ochranu pôdy so štyrmi zemskými požiadavkami

V Bratislave na Hviezdoslavovom námestí bolo 22. 4. 2017 zhromaždenie za ústavnú ochranu pôdy so štyrmi zemskými požiadavkami pripravenými združením prírodných hospodárov Gazdovská obroda, ktoré pôsobí v rámci o. z. Rodný kruh. Odohratých bolo šesť koncertov a za ochranu pôdy sa vyjadrili aj hudobníci: Suvereno, Robo Grigorov, Dominik N30 Varchola, Nany Hudák s hosťom Martinom Geišbergom, Jano Svetlan Majerčík, Vejan a Žiarislav a Bytosti.

Hovorilo sa tu hlavne o Petícii za ústavnú ochranu pôdy „4 zemské požiadavky“, ktorá prebieha na Slovensku podľa zákona č. 85/1990 Zb. o petičnom práve v znení neskorších predpisov a podľa zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku v znení neskorších predpisov a znie:

Vážený pán prezident
Slovenskej republiky,
vážená vláda Slovenskej republiky,
vážená Národná Rada
Slovenskej republiky,

my, dole podpísaní občania Slovenskej republiky (ďalej „SR“), v záujme ochrany slovenského pôdohospodárstva, zeme, pôdy a v tiež v záujme národnej suverenity SR a potravinovej bezpečnosti, žiadame včleniť do novely Ústavy SR a nasledovne aj do ďalších právnych noriem tieto požiadavky:

1. Pôda si zasluhuje zvláštnu ústavnú ochranu. Pôda nie je voľný tovar. Pôda je národným bohatstvom.

2. Pôda je podmienkou nášho prežitia. Zem a pôda sú spoločné životné prostredie. Preto ju možno spravovať a obhospodarováť len v súlade s prírodnou rovnováhou (ekosystémom). Na území SR nech je zakázané používanie prípravkov ohrozujúcich zdravie a prírodu, ako aj pestovanie geneticky modifikovaných plodín.

3. Vlastníctvo pôdy na území SR je vyhradené občanom SR, združeniam občanov SR, ustanovizniam a štátu slovenských občanov – Slovenskej republike. Prenajatie pôdy je možné zmluvne dohodnúť len na dobu do 10 rokov (bez prolongácie). Žiadame udržať predkupné právo pre spoluvlastníkov pôdy. Žiadame urýchlene riešiť otázku potravinovej bezpečnosti SR a umožniť rozvoj rodinných gazdovstiev.

4. Je potrebné zabezpečiť ochranu pred špekulatívnym kapitálom, pred ovládnutím rozľahlých území sústredenou mocou. Preto je potrebné stanoviť hornú hranicu rozlohy pôdy, ktorú môže vlastníť občan (fyzická osoba) – navrhujeme 300 ha a tiež stanoviť hornú hranicu, ktorú môže vlastníť združenie občanov, v závislosti na podobe združenia.

Dodatok:

Žiadame, aby boli zrušené súčasné právne normy, ktoré bránia slovenským

občanom pri kúpe pôdy o rozlohe nad päť hektára, ak nie sú podnikateľmi, ak nemajú odborné vzdelanie, určitý vek a inými obmedzeniami, ktoré znevýhodňujú tradičných gazdov a ďalších prírodných pôdohospodárov. Ak tieto naše požiadavky nevčleníte do právneho systému SR, žiadame v súlade so základnými zásadami demokratického štátu, aby bolo o týchto zásadných otázkach vyhlásené všeľudové hlasovanie občanov Slovenskej republiky, teda – referendum.

Spolu so štyrmi zemskými požiadavkami predkladáme aj toto stručné ich vysvetlenie

Ad 1. „Pôda si zasluhuje zvláštnu ústavnú ochranu. Pôda nie je voľný tovar. Pôda je národným bohatstvom“.

Že pôda nie je voľný tovar, je správa dôležitá. Napríklad z Ukrajiny sa pôda vyváža ako voľný tovar, na Slovensku už začali skupovať pôdu investičné skupiny a iní špekulanti. Pôda je aj náš životný priestor, nemá to byť len akýsi bezduchý predmet kupčenia. Preto je dôležité, aby bola pôda a zem označená priamo v ústave ako národné bohatstvo. Spolu s kultúrou a jazykom sa považuje územie za jeden z troch hlavných znakov národa. Môže byť azda národ či štát bez pôdy? Maďarsko má napríklad v ústave zakotvené, že pôda je národné dedičstvo. Aj takéto označenie by sme mohli považovať za vhodné.

aktuality ekotrend

Podľa vládneho návrhu si pôda zaslúži zvláštnu ochranu. To je síce pravda, avšak toto je príliš hmlistý pojem a niektoré pripravované zákony môžeme vnímať ako prínosné, iné ako škodlivé voči prírodným hospodárom. Preto samotná formulácia o zvlášťnej ochrane nestačí a ani nie je zárukou dobrého vývoja.

Ad 2. „Pôda je podmienkou nášho prežitia. Zem a pôda sú spoločné životné prostredie. Preto ju možno spravovať a obhospodarováť len v súlade s prírodnou rovnováhou (ekosystémom). Na území SR nech je zakázané používanie prípravkov ohrozujúcich zdravie a prírodu, ako aj pestovanie geneticky modifikovaných plodín.“

Ekologická časť tejto požiadavky je do istej miery inak načrtnutá vo vládnom návrhu. My však vyzývame zvážiť, či sa na Slovensku vôbec budú môcť pestovať GMO plodiny. V 17 krajinách EÚ je GMO už zakázané. Teda – vo výraznej väčšine krajín. Túto požiadavku predkladáme na všenárodnú rozpravu.

Ad 3. „Vlastníctvo pôdy na území SR je vyhradené občanom SR, združeniam občanov SR, ustanovizniam a štátu slovenských občanov – Slovenskej republike. Prenajatie pôdy je možné zmluvne dohodnúť len na dobu do 10 rokov (bez prolongácie). Žiadame udržať predkupné právo pre spoluvlastníkov pôdy. Žiadame urýchlene riešiť otázku potravinovej bezpečnosti SR a umožniť rozvoj rodinných gazdovstiev.“

Základ tejto našej požiadavky vo vládnom návrhu chýba. S výnimkou predkupného práva spoluvlastníkov, ktoré sa podľa včerajšieho vyjadrenia štátneho tajomníka má zachovať. I keď máme také správy, že niektorí by ho chceli zrušiť, preto je zaradené do našich požiadaviek. Vládny návrh, pokiaľ vieme, neráta s obmedzením zahraničného kapitálu, v ktorom my vidíme nebezpečenstvo. Ak sa sem prisťahuje napríklad cudzinec, ktorý sa tu trvalo usadí, lebo nemá istotu, ➡

➤ že jeho krajinu nezaplaví more, tak by si tu mohol kúpiť nejaký pozemok v obmedzenom rozsahu v podobe záhrady, ako je to dnes vyhradené občanom SR bez trojročného podnikania.

Ak sa však stane slovenským občanom, tak samozrejme – má všetky práva občana. Takže toto nie je namierené proti cudzincom vo všeobecnosti. Avšak slovenskú pôdu skupujú aj cudzinci, ktorí sa tu ani neusadzujú, len obchodujú s pôdou, pričom sa zameriavajú na strategické oblasti pri mestských a priemyselných oblastiach, oblastiach s výskytom podzemných zásobárňí vody a uhľovodíkov... Často ide o investičné skupiny. Z nášho návrhu vyplýva, že kupovanie pôdy zahraničnými vlastníckmi by nebolo možné. Vyhradené vlastníctvo pôdy pre občanov SR a pre združenia a ústavy a republiku samotnú zachováva samozrejme aj družstvá, štátne, obecné a mestské lesy, teda všetko s výnimkou zahraničných vlastníkov, ktorí tu nechcú trvalo hospodáriť ako občania.

Samozrejme, že podľa nášho návrhu to tu nemôžu rozkúpiť ani nadnárodné korporácie. Slovensko je v otázke potravinovej bezpečnosti v mimoriadne zlom stave. Ak by sme tento stav označili ako stav hospodárskeho ohrozenia, čo je možné, vymedzenie vlastníctva pôdy pre občanov SR a ustanovizne SR by bolo obhájiteľné.

Všimnime si, že napríklad Poľsko v bývalom socialistickom boku si obhájiť gazdov a nezdrúžestnilo ich, napriek tomu, aký bol socialistický trend. Keď sa chce, tak sa dá, a to i dnes. Aj proti trendu. Teraz je v EÚ trend – pôda ako voľný tovar, avšak väčšina štátov už toto obmedzuje a niektoré krajiny (Poľsko, Portugalsko, Francúzsko...) chránia a právne podporujú rodinné gazdovstvá (farmy). Žiadame, aby sa u nás nepokračovali v nivočení zvyšku gazdovstiev, ale aby sa rodinné gazdovská podporovali ako jeden z pilierov potravinovej bezpečnosti. Sú krajiny v EÚ potravinovo sebestačné na 80 per-

cent, Slovensko je po dlhodobých ničivých krokoch sebestačné tak sotva 20 percent, dováža more aj podradných potravín, pričom domáci výrobcovia potravín sú výrazne znevýhodnení oproti poľnohospodárom zo západu EÚ. Takáto mizivá potravinová bezpečnosť je dôvod na poplach!

Ohraničenie zmlúv na prenájom pôdy bez prolongácie 10 rokmi znamená, že si to tu hocikto môže (v čase, keď sú Slováci vo výraznej miere v hospodárskej tiesni ako pôdy nekúpischopní), prenajímať na dobu, kým vlastník už nie je telesne schopný hospodáriť. Prolongácia je právne zderstvo, ktoré znamená, že ak prenajmete pôdu na dajme tomu 15 rokov a rok pred vypršaním zmluvy z nejakého dôvodu dokázateľne nepožiadate o jej ukončenie, pozemok bez ďalšej zmluvy je prenajatý na ďalších 15 rokov! Takto to žiadajú právnici z platobnej agentúry, o ktorých nevedno, čie záujmy zastupujú. A označujú to za pozitívnu diskrimináciu. My to označujeme za negatívnu diskrimináciu. My sme samozrejme proti tomu, aby sa pozemky automaticky jednostranne prenajíмали bez ďalšej zmluvy na také isté obdobie, pretože je to proti záujmom gazdov, ktorí nemajú peniaze na svojich právnikov a ani čas na právnický manierizmus, pretože bojujú o holé prežitie!

Ad 4. „Je potrebné zabezpečiť ochranu pred špekulatívnym kapitálom, pred ovládnutím rozľahlých území sústredenou mocou. Preto je potrebné stanoviť hornú hranicu rozlohy pôdy, ktorú môže vlastniť občan (fyzická osoba) – navrhujeme 300 ha a tiež stanoviť hornú hranicu, ktorú môže vlastniť združenie občanov, v závislosti na podobe združenia.“

Táto požiadavka našej výzvy je pochopiteľná, pretože sú aj domáci podnikatelia, ktorí kupujú desaťtisíce až státisíce hektárov pôdy, na ktorých sa nechystajú hospodáriť, len s nimi obchodujú. V niektorých krajinách je v platnosti podobné ochranné obmedzenie. Podľa posledných správ sa uvažuje o obmedzení hornej hranice pre fyzické osoby, vládny návrhom, na podstatne menšiu výmeru, avšak to by mohlo byť v prospech firiem, ktoré obmedzené nie sú. To by bvšak nahralo „investičným skupinám“ na úkor pôdohospodárov bytostne závislých na pôde. S tým samozrejme nesúhlasíme. Pôda nemá byť predmetom vydierania. Snažme sa, aby pôda bola vo väčšej miere v rukách tých, ktorí na nej hospodária!

Dodatok: „Žiadame, aby boli zrušené súčasné právne normy, ktoré bránia slovenským občanom pri kúpe pôdy o rozlohe nad päťtinu hektára, ak nie sú podnikateľmi, ak nemajú odborné vzdelanie, určitý vek a inými obmedzeniami, ktoré znevýhodňujú tradičných gazdov a ďalších prírodných pôdohospodárov.“

K tomuto bodu niet čo dodať. Po našej výzve z roku 2014 vládou SR novelizované zákony „bránili“ špekuláciám s pôdou tak, že slovenských občanov obmedzili a mnohým zabránili sa usadiť a gazdovať, kým zahraniční veľkopodnikatelia sa vynášali a zariadili veľmi rýchlo. Toto by sa malo zmeniť a nie tak, že na to doplatí zase len náš občan.

Za o. z. Rodný kruh a iniciatívu
Gazdovská obroda Žiarisľav
Miroslav Švický

Petíciu môžete podporiť aj vy na:
https://www.peticie.com/4_zemske_poiadavky

